

Νομικό πλαίσιο και Διαχείριση Υγροτόπων – Υφάλμυρων
Οικοσυστημάτων

Δρ. Χάρης Δημητριάδης

ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ – ΥΦΑΛΜΥΡΑ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

➤ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

A. ΑΠΕΙΛΕΣ

Οι Υγρότοποι γενικότερα και τα υφάλμυρα οικοσυστήματα ειδικότερα δέχονται μια σειρά από απειλές οι περισσότερες των οποίων είναι εξαιτίας ασύνετων χρήσεων ως αποτέλεσμα εσφαλμένων μέτρων αναπτυξιακής πολιτικής. Τα κυριότερα αίτια αλλοιώσεων των Ελληνικών Υγροτόπων είναι τα ακόλουθα:

▷ Αποξηράνσεις

I. ΑΜΕΣΑ (στον Υγρότοπο ή την περιμετρική του ζώνη)

▷ Στερεά & Υγρά Απόβλητα οικισμών, μεταποιητικών μονάδων, κτηνοτροφικών μονάδων

▷ Έλλειψη διαχείρισης καλαμώνων ή εσφαλμένη διαχείριση

▷ Υπεράντληση νερών υγροτόπου ή υπόγειων νερών κοντά στον υγρότοπο

ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ – ΥΦΑΛΜΥΡΑ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

➤ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Α. ΑΠΕΙΛΕΣ.... συνέχεια

Ι. ΑΜΕΣΑ (στον Υγρότοπο ή την περιμετρική του ζώνη)

- ▷ Ανεξέλεγκτο κυνήγι
- ▷ Υπερβόσκηση αγρολίβαδων
- ▷ Επιχωματώσεις ή απόρριψη μπαζών
- ▷ Αμμοληψίες
- ▷ Γεωργικά ατυχήματα, δηλ. αθέλητη ρίψη γεωργικών φαρμάκων από το έδαφος ή τον αέρα
- ▷ Υπεραλίευση

Κλιματική αλλαγή

ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ – ΥΦΑΛΜΥΡΑ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

➤ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Α. ΑΠΕΙΛΕΣ.... συνέχεια

I. ΑΜΕΣΑ (στον Υγρότοπο ή την περιμετρική του ζώνη)

- ▷ Καταστροφή χώρων αναπαραγωγής ψαριών
- ▷ Αλλαγή αλατότητας νερού
- ▷ Εγκατάσταση εντατικών υδατοκαλλιεργειών
- ▷ Κατασκευές εγγειοβελτικών έργων
- ▷ Εμπλουτισμός νερών με ξενικά είδη
- ▷ Παραθεριστικοί οικισμοί & Ξενοδοχεία
- ▷ Ανεξέλεγκτος Οικολογικός Τουρισμός
- ▷ Συγκοινωνιακά Έργα (διάνοιξη δρόμων, κατασκευή σιδηροδρομικών γραμμών, αεροδρομίων, μαρίνων, κλπ)

ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ – ΥΦΑΛΜΥΡΑ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

➤ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

A. ΑΠΕΙΛΕΣ.... συνέχεια

II. ΕΜΜΕΣΑ (στην λεκάνη απορροής)

▷ Καταστροφή φυσικής βλάστησης της λεκάνης απορροής από πυρκαγιές, υπερβόσκηση, λαθροϋλοτομία, λατομεία

▷ Εισαγωγή γεωργικών ρύπων από μη αρδευόμενες περιοχές μέσω του στραγγιστικού δικτύου

▷ Μεταβολή υδρολογικών συνθηκών από επεμβάσεις (φράγματα υπεράντληση υπόγειων νερών) σε άλλες περιοχές με τις οποίες συνδέεται ο υγρότοπος

▷ Απόθεση & παροχέτευση στερεών & υγρών αποβλήτων σε χειμάρρους

➤ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Β. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ - Κατηγορίες

I. Συνθήκες που αφορούν την προστασία ειδών

II. Συνθήκες που αφορούν την προστασία ειδών & ενδιαιτημάτων

III. Συνθήκες που αφορούν την διαχείριση του φυσικού χώρου & των πόρων

➤ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Β. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Ι. Σύμβαση Ραμσάρ

- ▷ Η μόνη Διεθνής Σύμβαση που αφορά Υγροτόπους
- ▷ Υπογράφηκε για πρώτη φορά το 1971 από 22 χώρες
- ▷ Το γνωστότερο νομικό κείμενο έννομης προστασίας λόγω συχνής αναφοράς στον έντυπο & ηλεκτρονικό Τύπο
 - ▷ Μέχρι το 1996 είχε υπογραφεί από 90 χώρες
 - ▷ Η κύρωση της Συνθήκης στην Ελληνική Νομοθεσία έγινε το 1974 με το Ν.Δ. 191/74

➤ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Β. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Ι. Σύμβαση Ραμσάρ

▷ Η Σύμβαση υποχρεώνει τα συμβαλλόμενα κράτη να συντηρούν τους Υγροτόπους με τη δημιουργία περιοχών ειδικής προστασίας τόσο ως προς αυτούς που αναφέρονται ρητώς ως Διεθνούς Σημασίας Βιότοποι Υδρόβιων Πτηνών όσο και αυτούς που δεν είναι εγγεγραμμένοι στο σχετικό Πίνακα

➤ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Β. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Ι. Σύμβαση Ραμσάρ

▷ Τα όρια κάθε Υγροτόπου που εγγράφεται περιγράφονται με σαφήνεια, σημειώνονται σε χάρτη, είναι δυνατόν να διευρυνθούν και μπορούν να συμπεριλάβουν ζώνες οχθών ή ακτών, που συνορεύουν με τον Υγρότοπο καθώς επίσης και νησιά ή υγρές περιοχές που περιβάλλονται από αυτόν

ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ – ΥΦΑΛΜΥΡΑ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

➤ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Β. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Ι. Σύμβαση Ραμσάρ

▷ Τα κριτήρια λεπτομερειακού χαρακτήρα – για να υπάρξει ένας ενιαίος τρόπος εκτίμησης της σημασίας των υγροτόπων – προτάθηκαν από την πλευρά των Συμβαλλόμενων χωρών αρχικά το 1971 (Ramsar) και συμπληρώθηκαν στην 1η Διάσκεψη των Κρατών Μερών στο Cagliari (1980), στην 2η Διάσκεψη στο Gronigen (1985), στην 3η Διάσκεψη στη Regina (1990) και στην 4η Διάσκεψη στο Montreaux (1996)

➤ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Β. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Ι. Σύμβαση Ραμσάρ

▷ Τα κριτήρια είναι :

α) Κριτήρια για τον χαρακτηρισμό υγροτόπων ως Διεθνούς Σημασίας για τα Υδρόβια Πτηνά

β) Κριτήρια για τον χαρακτηρισμό υγροτόπων ως Διεθνούς Σημασίας για τα Φυτά & Ζώα

γ) Κριτήρια για τον χαρακτηρισμό υγροτόπων ως Διεθνούς Σημασίας επειδή είναι μοναδικά & αντιπροσωπευτικά οικοσυστήματα

➤ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Β. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Ι. Σύμβαση Ραμσάρ

▷ Η Ελλάδα έχει εντάξει τους εξής 11 υγροτόπους στον Κατάλογο Ραμσάρ:

1. Δέλτα Έβρου

2. Λίμνη Ισμαρίδα & Λιμνοθάλασσες Ροδόπης

3. Λίμνη Βιστωνίδα & Πόρτο Λάγος

4. Δέλτα Νέστου

5. Τεχνητή Λίμνη Κερκίνη

6. Λίμνες Βόλβη & Κορώνεια (Λαγκαδά)

➤ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Β. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Ι. Σύμβαση Ραμσάρ

▷ Η Ελλάδα έχει εντάξει τους εξής 11 υγροτόπους στον Κατάλογο Ραμσάρ:

7. Δέλτα ποταμών Αξιού-Λουδία-Αλιάκμονα & Αλυκή Κίτρους Πιερίας

8. Λίμνη Μικρή Πρέσπα

9. Αμβρακικός Κόλπος

10. Λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου

11. Λιμνοθάλασσα Κοτύχι & Δάσος Στροφυλιάς

➤ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Β. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Ι. Σύμβαση Ραμσάρ

▷ Η Υποχρέωση του συμβαλλόμενου Κράτους στη Σύμβαση Ραμσάρ δεν εξαντλείται στην Νομική κύρωσή της αλλά υποχρεώνει και στην απαγόρευση κάθε βλαπτικής ενέργειας που θα μπορούσε να οδηγήσει στην υποβάθμιση ή καταστροφή των ενταγμένων σε αυτήν Υγροτόπων

➤ **ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ**

B. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

II. Νόμος 1469/1950: τόποι ιστορικοί & ιδιαίτερου φυσικού κάλλους

III. Νομοθετικό Διάταγμα 996/1971: Εθνικοί Δρυμοί, Αισθητικά Δάση, Διατηρητέα Μνημεία της Φύσης

IV. Άρθρο 24 του Συντάγματος/1974

V. Νόμος 177/1975: Καταφύγια Θηραμάτων

➤ **ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ**

B. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

VI. Νόμος 998/1979: Προστασία Δασών & Δασικών Εκτάσεων

VII. Νόμος 1337/1983: Επέκταση Πολεοδομικών Σχεδίων & Πολεοδομικής Ανάπτυξης

VIII. Νόμος 1335/1983: Κυρώνει την Διεθνή Σύμβαση της Βέρνης για την διατήρηση της άγριας ζωής & του φυσικού περιβάλλοντος της Ευρώπης

➤ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Β. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΙΧ. Νόμος 1650/86 (άρθρα 18, 19 & 21)

▷ Η φύση & το τοπίο προστατεύονται & διατηρούνται ώστε να διασφαλίζονται:

- οι φυσικές διεργασίες
- η αποδοτικότητα των φυσικών πόρων
- η ισορροπία & εξέλιξη των οικοσυστημάτων καθώς και
- η ποικιλομορφία, η ιδιαιτερότητά ή μοναδικότητά τους

➤ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Β. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΙΧ. Νόμος 1650/86 (άρθρα 18, 19 & 21)

▷ Οι περιοχές μπορούν να χαρακτηρίζονται με βάση τα κριτήρια του Νόμου ως:

- **Περιοχές Απόλυτης Προστασίας της Φύσης**
- **Περιοχές Προστασίας της Φύσης**
- **Εθνικά Πάρκα**
- **Προστατευόμενοι Φυσικοί Σχηματισμοί, Προστατευόμενα Τοπία & Στοιχεία του Τόπου**
- **Περιοχές Οικοανάπτυξης**

ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ – ΥΦΑΛΜΥΡΑ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

➤ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Β. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΙΧ. Νόμος 1650/86 (άρθρα 18, 19 & 21)

▷ Περιοχές **Απόλυτης Προστασίας της Φύσης** είναι:

- Εκτάσεις με **εξαιρετικά ευαίσθητα οικοσυστήματα**
- Βιότοποι ή Οικότοποι **σπάνιων ή απειλούμενων με εξαφάνιση ειδών** της αυτοφυούς χλωρίδας ή άγριας πανίδας
- Εκτάσεις που έχουν αποφασιστική θέση στον **κύκλο ζωής σπάνιων ή απειλούμενων με εξαφάνιση ειδών** της άγριας πανίδας

ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ – ΥΦΑΛΜΥΡΑ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

➤ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Β. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΙΧ. Νόμος 1650/86 (άρθρα 18, 19 & 21)

▷ Στις Περιοχές Απόλυτης Προστασίας της Φύσης:

- Απαγορεύεται κάθε δραστηριότητα

κατ' εξαίρεση μπορεί να επιτρέπονται

- διεξαγωγή επιστημονικών ερευνών και η εκτέλεση εργασιών που αποσκοπούν στη διατήρηση των χαρακτηριστικών τους, εφόσον εξασφαλίζεται υψηλός βαθμός προστασίας

ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ – ΥΦΑΛΜΥΡΑ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

➤ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Β. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΙΧ. Νόμος 1650/86 (άρθρα 18, 19 & 21)

▷ Τα βήματα που γίνονται προκειμένου μια περιοχή να χαρακτηριστεί ως **Περιοχή Απόλυτης Προστασίας της Φύσης** είναι:

- ύπαρξη ειδικού χωροταξικού σχεδίου ή γενικού πολεοδομικού σχεδίου
- σύνταξη **Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης (Ε.Π.Μ.)** ⇒ **τεκμηρίωση σημασίας** προστατευτέου αντικειμένου & **σκοπιμότητα προτεινόμενων μέτρων** προστασίας
- έκδοση **Υπουργικών Αποφάσεων** (Υπ. Γεωργίας & Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ.) – 2ετής διάρκεια
- έκδοση **Προεδρικών Διαταγμάτων**

ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ – ΥΦΑΛΜΥΡΑ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

➤ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Β. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΙΧ. Νόμος 1650/86 (άρθρα 18, 19 & 21)

▷ Ενδεικτικά **παραδείγματα** εφαρμογής του Νόμου στην **Ελλάδα** είναι:

- **Ζώνες Προστασίας & Μέτρα Προστασίας** στην Λ.Θ. Μεσολογγίου & Αιτωλικού και των εκβολών των ποταμών Ευήνου & Αχελώου
- **Απαγόρευση εγκατάστασης Ιχθυογεννητικών Σταθμών & άσκηση κυνηγετικής δραστηριότητας** στον Αμβρακικό κόλπο
- **Απαγόρευση εγκατάστασης Διαλυτηρίων Πλοίων & άλλων Βιομηχανικών Μονάδων** στους υγροτόπους της Καβάλας

➤ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Β. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

X. Νόμος 1739/1987: Διαχείριση Υδατικών Πόρων

XI. Νόμος 2055/1992: Κυρώνει την Σύμβαση Διεθνούς Εμπορίας απειλούμενων ειδών της άγριας πανίδας & αυτοφυούς χλωρίδας

➤ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Β. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ – Κοινοτικό Πλαίσιο

**Ι. Οδηγία 79/409/ΕΟΚ – Κοινή Υπουργική Απόφαση Υπ.
Γεωργίας & Εθνικής Οικονομίας: Διατήρηση άγριων πουλιών
(BIRD DIRECTIVE) – Ως περιοχές ιδιαίτερης προστασίας
θεωρούνται μεταξύ άλλων οι υγράτοποι & ιδιαίτερα όσοι έχουν
χαρακτηρισθεί ως Διεθνούς Σημασίας σύμφωνα με την Σύμβαση
Ραμσάρ**

➤ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Β. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ – Κοινοτικό Πλαίσιο

Π. Οδηγία 92/43/ΕΟΚ: Διατήρηση των Φυσικών Οικοτόπων & της άγριας πανίδας και χλωρίδας (NATURA 2000) – Συμπλήρωση της Κοινοτικής Νομοθεσίας για την διατήρηση της Βιοποικιλότητας και της Φυσικής Κληρονομιάς στην Ευρώπη με την οργάνωση ενός δικτύου περιοχών με ιδιαίτερα οικολογικά, κοινωνικά, πολιτιστικά και οικονομικά χαρακτηριστικά, που τελούν υπό ειδικό καθεστώς διαχείρισης

➤ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Β. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ – Κοινοτικό Πλαίσιο

II. Οδηγία 92/43/ΕΟΚ (NATURA 2000) :

A. Διατήρηση των Φυσικών Οικοτόπων
(Ενδιαιτημάτων)

A1. ‘Φυσικοί Οικότοποι’: χερσαίες περιοχές ή υγρά τοπία που διακρίνονται χάρη στα βιολογικά γεωγραφικά χαρακτηριστικά τους είτε είναι εξ’ ολοκλήρου φυσικές είτε ημιφυσικές

A2. ‘Οικότοποι ενός είδους’: το περιβάλλον το οριζόμενο από βιολογικούς και μη βιολογικούς χαρακτηριστικούς παράγοντες, στο οποίο ζει το είδος σε ένα από τα στάδια του βιολογικού του κύκλου

➤ **ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ**

B. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ – Κοινοτικό Πλαίσιο

II. Οδηγία 92/43/ΕΟΚ (NATURA 2000) :

A1. ‘Φυσικοί Οικότοποι’: περιλαμβάνει 207 τύπους φυσικών οικοτόπων και θεματοποιείται ως εξής:

- **Παράκτιοι & αλοφυτικοί οικότοποι**
- **Παράκτιες & ενδοχωρικές θίνες**
- **Οικότοποι γλυκών υδάτων**
- **Εύκρατα χέρσα εδάφη & λόχμες**
- **Λόχμες με σκληρόφυτη βλάστηση**
- **Φυσικές & ημιφυσικές χλοώδεις διασπάσεις**
- **Υψηλοί & χαμηλοί τυρφώνες**
- **Βραχώδεις οικότοποι & σπήλαια** - **Δάση**

➤ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Β. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ – Κοινοτικό Πλαίσιο

Π. Οδηγία 92/43/ΕΟΚ (NATURA 2000) :

A2. ‘Οικότοποι ενός είδους’: περιλαμβάνει 508 είδη ‘κοινοτικού ενδιαφέροντος’ δηλ. είδη που διατρέχουν κίνδυνο, ευπρόσβλητα, σπάνια ή ενδημικά. Από τα είδη αυτά είναι:

- **199 ζωικά είδη** (35 θηλαστικά, 19 ερπετά, 19 αμφίβια, 63 ψάρια & 57 ασπόνδυλα)
- **309 φυτικά είδη**

ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ – ΥΦΑΛΜΥΡΑ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

➤ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Β. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ – Κοινοτικό Πλαίσιο

II. Οδηγία 92/43/ΕΟΚ (NATURA 2000) – Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (Ε.Ζ.Δ.)

1ο Στάδιο – Λήξη 1995: Δημιουργία καταλόγου προτεινόμενων περιοχών από κάθε Κοινοτική Χώρα. Η Ελλάδα πρότεινε **245 περιοχές συνολικής έκτασης 26.590km²**

2ο Στάδιο – Λήξη 1998: Καθορισμός των τελικών τόπων του Δικτύου NATURA 2000 στην Ε.Ε. βάσει 6 Βιογεωγραφικών περιοχών (Αλπική, Ατλαντική, Ηπειρωτική, Μακρονησιωτική, Μεσογειακή, Βόρεια)

3ο Στάδιο – Λήξη 2004: Καθορισμός των Ειδικών Ζωνών Διατήρησης στα κράτη – μέλη της Ε.Ε.

ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ – ΥΦΑΛΜΥΡΑ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

➤ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Β. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ – Κοινοτικό Πλαίσιο

II. Οδηγία 92/43/ΕΟΚ (NATURA 2000) – Συγχρηματοδότηση

▷ **Χρηματοδότηση από την** Ε.Ε. των κρατών-μελών της μέσω ειδικών Ερευνητικών Προγραμμάτων (**Προγράμματα LIFE-Nature**) για την διατήρηση των Φυσικών Οικοτόπων & των Ειδών Προτεραιότητας στα κράτη-μέλη

▷ **Ενδεικτικά Παραδείγματα** Χρηματοδότησης μέσω των Προγραμμάτων LIFE-Nature στην Ελλάδα (Λ.Θ. Γιάλοβας & Εκβολές Ευρώτα; Διατήρηση της Αρκούδας της Πίνδου – ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ; Διαχείριση Παράκτιας Ζώνης Στρυμονικού κόλπου)

➤ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Β. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ – Αστικό Δίκαιο (Νομολογία Πολιτικών Δικαστηρίων)

‘Το Ιδιωτικό Δίκαιο αναγνωρίζει δικαίωμα στο Φυσικό Περιβάλλον, μόνο που τα αγαθά δεν ορίζονται ως περιβαλλοντικά. Πρόκειται για τα κοινά σε όλους και κοινόχρηστα πράγματα επάνω στα οποία αναγνωρίζεται & προστατεύεται από την αστική νομοθεσία το δικαίωμα χρήσης που απορρέει από το δικαίωμα προσωπικότητας’

➤ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Β. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ – Αστικό Δίκαιο (Νομολογία Πολιτικών Δικαστηρίων)

Η προστασία του δικαιώματος χρήσης των κοινόχρηστων πραγμάτων είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένη με την προστασία της προσωπικότητας & απαιτεί 2 προϋποθέσεις:

- προσβολή του δικαιώματος χρήσης που συνίσταται στη διατάραξη από τρίτους κάποιου περιβαλλοντικού στοιχείου κατά τέτοιο τρόπο ώστε να αλλοιώνεται ή καταργείται η κοινή ωφέλεια που πηγάζει από την χρήση του συγκεκριμένου πράγματος
- ύπαρξη συμπεριφοράς που προσβάλλει την κοινή χρήση ή την κοινή ωφέλεια κοινού σε όλους ή κοινόχρηστου πράγματος

ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ – ΥΦΑΛΜΥΡΑ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

➤ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

B. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ – Αστικό Δίκαιο (Νομολογία Πολιτικών Δικαστηρίων)

Οι Υγράτοποι φέρουν τον χαρακτήρα **κοινού τοις πάσι ή κοινόχρηστου πράγματος**. Η **κοινή ωφέλεια** μπορεί να συνίσταται:

- **ανάπαυση**
- **αναψυχή**
- **μύηση των πολιτών** στις μεθόδους αρμονικής συνύπαρξης ανθρώπινων δραστηριοτήτων & φυσικών διεργασιών
- **παρουσία σε αυτούς πολύτιμων** για την ισορροπία του περιβάλλοντος ειδών χλωρίδας & πανίδας

➤ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Β. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ – Αστικό Δίκαιο
(Νομολογία Πολιτικών Δικαστηρίων)

‘Η προσβολή του δικαιώματος χρήσης των Υγροτόπων υπάρχει κάθε φορά που διαταράσσεται ή αλλοιώνεται ή καταργείται η κοινή ωφέλεια που προκύπτει από την χρήση τους’

ή αλλιώς

‘Οικολογική διάσταση του δικαιώματος χρήσης των Υγροτόπων’

➤ **ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ**

**Β. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ – Αστικό Δίκαιο
(Νομολογία Πολιτικών Δικαστηρίων)**

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

- **Απαγόρευση καθέλκυσης πλοίου στην Παμβώτιδα λίμνη των Ιωαννίνων**
- **Απαγόρευση της καλλιέργειας ρυζιού σε εκτάσεις του Υγροτόπου στον Αχελώο**

ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ – ΥΦΑΛΜΥΡΑ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

➤ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Επίλογος!!!

‘Στην Ελλάδα το Νομικό Καθεστώς (Πλαίσιο) Προστασίας της Φύσης γενικότερα και των Υγροτόπων ειδικότερα είναι – κατά τους νομικούς επιστήμονες- αρκετά ικανοποιητικό. Δυστυχώς όμως η εφαρμογή του δεν είναι ικανοποιητική!!! Σαφώς τα τελευταία χρόνια έχει πραγματοποιηθεί μεγάλη πρόοδος ... όμως ακόμη υπάρχει μακρύς δρόμος να διανυθεί προκειμένου να αναχαιτισθούν οι αυξανόμενες απόπειρες καταστροφών.’